УКРАЇНА

НОВОМИРГОРОДСЬКА РАЙОННА РАДА
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ
КАПІТАНІВСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ
26010, селище Капітанівка, вул. Смілянська, 55 тел. Факс (05256) 4-26-7

ПЕДАГОГІЧНА МОЗАЇКА

«Він поклав своїм учням тепле серце в долоні» (з використанням творчої спадщини В.О. Сухомлинського)

**Підготувала
Хлівна С.М.,
учитель-методист
української мови
і літератури**

Живе невмируще серце твоє, до крапельки віддане дітям (урок-знайомство)

Мета: вшанувати пам’ять великого педагога і письменника В.О. Сухомлинського; виховувати любов і поважне ставлення до творчості письменника; формувати загальнолюдські цінності.

Обладнання: портрет В.О. Сухомлинського, виставка його творів, мультимедійна дошка.

Перший учень.

Скільки літ поминуло, як ти ідеш вічністю.

Знов на ниві твоїй благодатні жнива.

Не у бронзі, а в ділі важкому й величному

Буде жити, допоки Вкраїна жива.

Другий учень.

Знову шумлять журавлині ключі на видноколі,

Молодість вічну дарує тобі вчительська доля.

Лист золотавий так щедро до ніг стелить тополя,

Ночі недоспані й радісний сміх – вчительська доля.

Перша ведуча. В.О. Сухомлинський. Великий син нашої кіровоградської землі, видатний вчений-педагог, член-кореспондент АПН, заслужений учитель, Герой Соціалістичної Праці, журналіст, письменник, мудра людина із щирим серцем. Він мав повне право гордо сказати на весь світ: «Для мене ж немає вищого щастя на землі, як віддати серце дітям».

Друга ведуча. Світлій пам’яті Вчителя, Вченого, Людини – присвячується.

(Звучить «Ave Maria»)

Перший учень. А тепер поринемо у спогади…

28 вересня 1918 року в с. Василівки Онуфріївського району, Кіровоградської області в бідній сім’ї народився маленький хлопчик.

Ніколи доля не ходила

До нього з теплим рукавом.

У хаті, біднім колоском,

Його селянка народила.

Другий учень. Батько – Олександр Омелянович, орав, працював столяром, робив музичні інструменти.

Мати – Оксана Юдівна, працювала в колгоспі, займалася домашнім господарством, а зимовими вечорами розповідала казки.

Навчався у Василівській школі, а коли йому виповнилось 16 років, пішов учитися на вчителя української мови та літератури.

У сім'ї, крім Василя, було ще троє дітей. Батьки ніколи не сварилися між собою і не карали своїх дітей. Усі діти сім'ї Сухомлинських обрали професію вчителя.

Під час Великої Вітчизняної війни Василь Олександрович став на захист Батьківщини.

Третій учень.

Ніхто не забутий,
На попіл ніхто не згорів...
Солдатські портрети
На вишитих крилах пливуть.
І доки є пам'ять людей
І живуть матері,
Доти й сини, що спіткнулись об кулі,
Живуть.

Четвертий учень. Він був двічі поранений, довго лікувався в шпиталі. Хірурги боялися, що руку треба буде ампутувати. «Ні! Я вчитель!» - в цьому слові було його життя.

Після війни Василь Олександрович призначений директором сільської школи в Павлиші, у якій пропрацював 35 років. Його любили батьки і діти. Для школярів він написав майже 1500 мініатюр. В них переважає доброта, бо він сам був доброю людиною і хотів, щоб ви, діти, виросли добрими, чуйними, працьовитими, щоб любили маму й тата, свою рідну домівку і нашу велику, прекрасну Батьківщину.

Перша ведуча. Ось так і жив педагог, письменник, мудра і творча людина. У нього була надзвичайна любов до дітей. Він умів говорити з ними і слухати їх. Писав твори для дітей, навчав казкою, грою, спілкуванням з природою, дотиком до дерева, до росинки, до сонячного промінчика, до прекрасного…

Перший учень.

В спадщину нам залишив
Чисті джерела науки.
Нас з тих джерел напоїв
Духом надмірно високим.

(На екрані проектуються назви творів В.О. Сухомлинського)

Друга ведуча. Твори Василя Сухомлинського – це не штучні якісь, механічні вправи, не дидактичний матеріал для окремих класів, це Книга ніжності і мудрості великого Учителя й Поета.

Перша ведуча. Шановні друзі! Вивчайте творчу спадщину Василя Сухомлинського. Він – великий педагог і великий письменник приходить до нас, щоб разом з нами відроджувати дух народу, розбудовувати незалежну Україну.

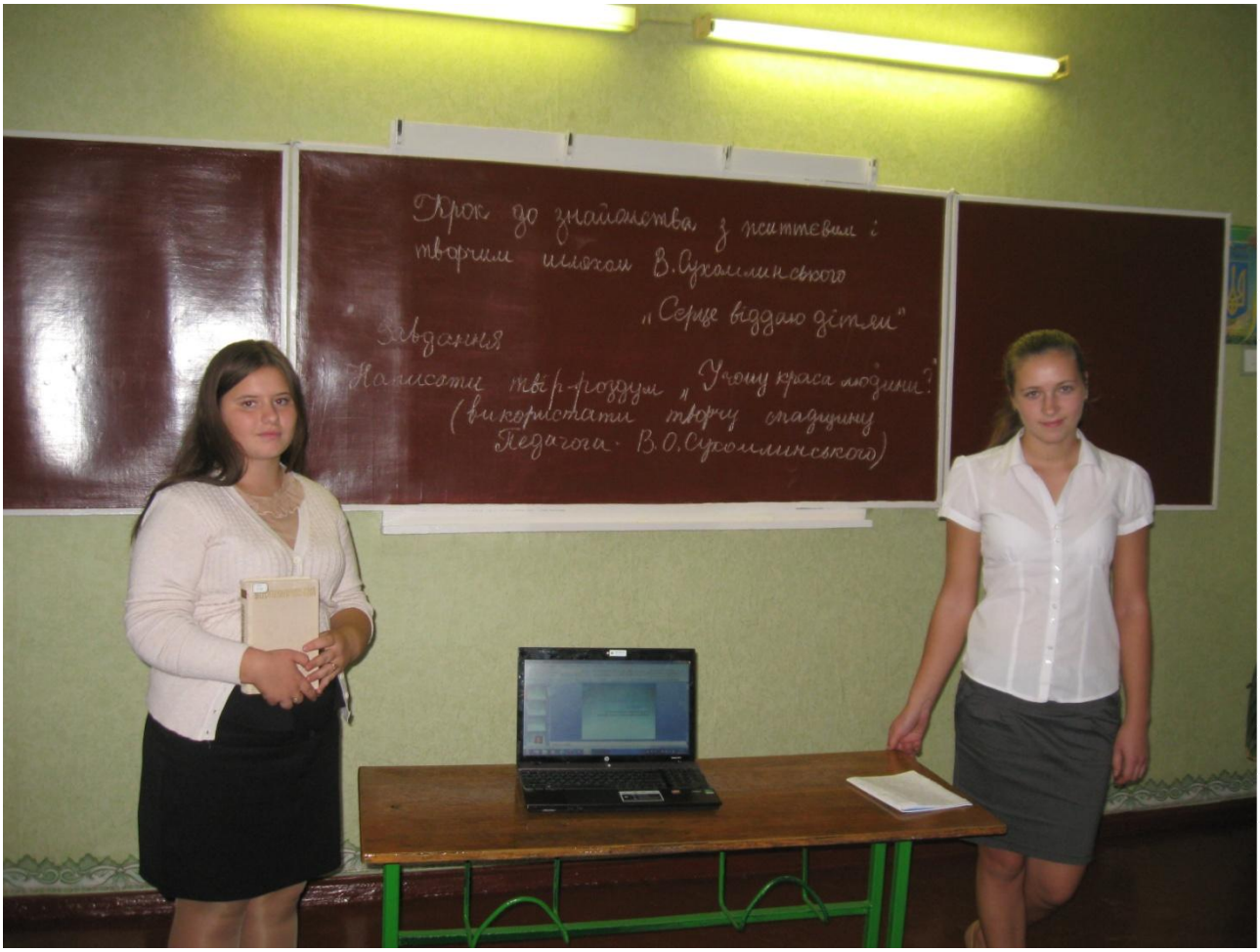

Торканням рук передамо вогник творчого спадку Педагога

(на допомогу вчителю- словеснику)

Методичний коментар

В. Сухомлинський писав: «Треба так впливати на свідомість і почуття вихованців, щоб вони переживали привабливість добра і нетерпимість до зла, щоб уже в ранньому дитинстві їх полонила моральна краса людської поведінки, щоб дитина сама прагнула до щастя бути морально красивою».

Підібрані матеріали використовуються для мовно-граматичних завдань і призначені для роботи з синтаксису і стилістики в 11 класі, а також під час підготовки учнів до ЗНО.

Дидактичний матеріал за творами В.О. Сухомлинського

I

1. Прочитайте текст. Яке слово в кожному абзаці несе основне смислове навантаження?

2. Поясніть вживання розділових знаків.

Той, хто по-справжньому любить Батьківщину, у всіх відношеннях справжня людина.

Наша Батьківщина – це могутнє тисячолітнє дерево. тож нехай кожен з нас буде не сухою, безплідною колючкою на цьому дереві, а живою гілкою. Пам’ятай, що наша Батьківщина ніколи не підкорялася ні одному завойовнику. Знай, що справжнього патріота нашої Батьківщини можна убити, спалити, закопати живим у землю, як це робили звірі фашисти, але підкорити не можна («Листи до сина»).

II

1. Знайдіть складнопідрядні речення, поясніть розділові знаки.

2. Зробіть фонетичний розбір слова **Батьківщина**.

Батьківщина – це пестлива і вимоглива мати. Матері боляче, якщо її син став поганою людиною – ледачою, бездушною, слабовольною, лицемірною, нечесною.

Батьківщині, як рідній матері, боляче, якщо ти не станеш справжньою людиною. Живи й працюй так, як того вимагає Батьківщина. Умій побачити себе з найвищої вершини – з точки зору найвищих інтересів рідного народу (т. 3, стр. 618).

III

1. Розкрийте змістовну, структурну та інтонаційну єдність речень тексту. Вкажіть їх види. Знайдіть прикметники і визначте їх граматичні ознаки.

Виховуй у собі Людину – ось що найголовніше. Інженером можна стати за п’ять років, учитися ж на людину треба все життя.

Виховуй у собі людську душу. Найголовніший засіб самовиховання душі – краса.

Краса в широкому розумінні – і мистецтво, і музика, і душевні стосунки з людьми (т. 3, стр. 610).

IV

1. Прочитайте текст. Визначте, до якого стилю він належить. Назвіть характерні ознаки цього стилю. Поясніть уживання розділових знаків.

Юні мої друзі, щадіть серце і виховуйте почуття. Пам’ятайте, що в наш час людина з кожним роком усе більше відчуває вплив навколишнього середовища. В ідеї – людина людині друг, товариш і брат – закладено глибокий зміст. Бути другом – це значить утверджувати в собі людяність.

У тебе будуть діти, пам’ятай: від того, як маленька дитина ставиться до птахів, квітів, дерев, залежить її ставлення до людей («Серце віддаю дітям»).

V

1. Прочитайте текст. Одним-двома реченнями сформулюйте основну думку.

2. Зробіть синтаксичний розбір кожного речення. Які засоби використовуються для об'єднання речень у складне синтаксичне ціле?

Радість праці – це передусім радість подолання труднощів, горде усвідомлення і переживання того, що ось ми, напружуючи фізичні і духовні сили, вийшли переможцями, піднялись на вершину, до якої довго прагнули. Шлях до радості праці – нелегкий, його можна порівняти із напруженням і подвигом альпіністів: мало приємного і принадного в ходінні по скелях і бескидах, але все це необхідне для того, щоб досягти вершин, утвердити свою честь, гідність («Серце віддаю дітям»).

VI

Заплануйте провести один день під знаком Доброти, усно розкажіть про це. Свою розповідь так і назвіть – «Мій день під знаком Доброти».

VII

1. Складіть і запишіть роздум «У чому полягає справжня людська краса?».

2. Сформулюйте тезу, наведіть два-три переконливі докази, які найкраще аргументуватимуть ваші міркування.

3. Проілюструйте ваші думки посиланням на приклади з художньої літератури (можна використати тези статті В. Сухомлинського «Спілкування в колективі»), історичні факти або випадки з життя. Не переказуйте зміст, не давайте повної характеристики образів. Сформулюйте висновки. Орієнтовний обсяг роботи – 1,5-2 сторінки тестового зошита.

Використані джерела

1. Деркач В.Ф. Павлиська школа імені В.О. Сухомлинського сьогодні / В.Ф. Деркач, Р.М. Гришина, Л.С. Явтушенко; уклад. Н.А. Калініченко. – Кіровоград: ПП «Поліграф-Терція», 2003. – 304 с.

2. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5-ти томах. – К., 1977.